

Veja v Ljubljani in

po pošti:

celo leto	100—
pol leta	50—
četrti leta	25—
na mesec	10—

Za inozemstvo:

celo leto	240—
pol leta	120—
četrti leta	60—
na mesec	25—

Uredništvo je v Ljubljani, Franciskanska ulica št. 6/1.
Telefon št. 366. — Upravištvu je na Marijinem trgu
št. 8. Telefon št. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 1 krono.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži za odgo-
vor dopisnica ali snemka. — Dopis naj se frankirajo. —
Rokopisi se ne vračajo.

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:
celoletno . . . 4 dolarje
polletno . . . 2 dolarje
četrtletno . . . 1 dolar.

Novi naročniki naj pošiljajo
naročnino po nakaznici.

se zaračunajo po
cenam prostora in sicer
1 mm visok ter 55 mm
širok prostor za ckrat 1 K
50 vln., za večkrat popisa.

Pred odločilnim kronske svetom.

Beograd, 14. aprila. (Izvirno poročilo). Kakor poročajo beograjski listi, se je regentova bolezen v zadnjih dneh obrnila precej na boljše, tako, da se bo v najkrajšem času zopet lahko popolnoma posvetil državni poslu. Prva naloga mu bo, da predseduje kronskega sveta, ki bo končno odločil o rešnem vprašanju. Včerajšnji ministri svet namreč ni zavzel nikakega stališča, marveč je imel samo informativni značaj. Minister Spaljković in delegat Radović sta poročala o današnjem stanju jadranskega vprašanja. Vlada se trudi, da bi dosegla soglasje vseh strank za enoten nastop. Samoumevno so se vsi parlamentarni klubi izjavili za ta predlog. V zadnjem času pa se pojavljajo vedno

težje sumnje, da ta vladna stremelja niso iskrena, imajo samo namen zakriti javnosti prave vladne namere. Zopet se je oživila sumnja, da je Pašić že sklenil svojo kupčijo s Nitišem in da sedaj samo gleda, kako bi vlado kljub slovensko-hrvatskemu odporu pridobil, da bi potrdila kompromis.

To bolezen se bolj potrjuje pri sedenju vlade, da bi prišlo reško vprašanje čimprej na dnevni red sarajevske konferenca, čeprav je skoraj gotovo, da Trumbić ta čas še ne bo ozdravel in torej ne bi mogel prisostvovati odločitvi.

Tako v parlamentarnih krogih kakor sploh v celni javnosti pričakujejo zato s nestrpnostjo nestrpnostjo kronskega sveta in njega odločitve.

Stavka občinskih nameščencev v Trstu — končana.

Trst, 14. aprila. (Izvirno poročilo). Stavka magistratnih uslužbenecv in nameščencev vseh kategorij je včeraj končala. Vsi uslužbenecv so se nastopili svoje službe. Med vlado in zastopniki »Zveze občinskih nameščencev« je dosežen sporazum v glavnih točkah. Vlada se je dolga in

trdovratno branila dovoliti izboljšanje plač, kajti v proračun za l. 1920, je že treba dovoliti 13 milijonov lir priboljška za plače. Stavka je trajala enajst dni. Razmere so se postopoma v Trstu skrajno opasne in nevarne. Javna varnost je bila zelo ogrožena.

Veleveržniki z moko izpuščenj. Prošnje za pomiloščenje!

Državno pravništvu je ustavilo kazenske postopanje zaradi goljufije proti uradnikom Žitnega zavoda, veleveržnikom Vitka Mejača, Pavla Erzin in Ivana Vrečka. Do ustavitve preiskave je prišlo na podlagi izjave vodstva »Žitnega zavoda«, da zavod vsled manipulacije imenovanih treh uradnikov ni trpel škode. Mejač, Erzin in Vreček so bili zato izpuščenj iz preiskovalnega zapora. Kake kavgije jim seveda ni bilo treba polagati. Samoumevno ostane obsodba veržniškega urada na denarno in zaporno kazem kljub od-

ločbi državnega pravništva veljavna. Vsaj za sedaj še, kaj pa bo pozneje, se še ne ve in je odvisno od milosti močnikov SLS. Obsojeni veleveržniki so namreč vložili na centralno vlado v Beogradu prošnjo za — pomiloščenje, to je za odpust denarne in zaporne kazni. Prošnja do danes še ni rešena in je spraviš klerikalno ministrstvo gotovo v precejšnjo zagato, ker verujemo, da jim je težko nastopiti proti svojim pristašem. Vendar pa upamo, da bo zmagala v njih čut za javno moralo in da bodo pustili pravici prosto pot.

PRED PLEBISCITOM NA KOROŠKEM.

LDU Dunaj, 13. aprila. »Telegraph« poroča: Oblasti v Celovcu so dobile iz Pariza vest, da odpotuje homistija za nadziranje glasovanja dne 24. aprila in Pariza na Koroško.

VOLITEV ŽUPANA V ZAGREBU.

Zagreb, 14. aprila. (Izvirno poročilo). Za petek je sklicana izredna seja mestnega sveta. Na dnevnem redu je volitev župana. Polovica je zelo nejasen, in se še ne da presoditi, kdo bo izvoljen za mestnega poglavarja.

KAJ JE S ČRNO GORO?

LDU Praga, 13. aprila. Tukašnje jugoslovensko poslanstvo kategorično demitira vest, da mirovna konferenca odobrava ljudsko glasovanje v Črni Gori.

LDU Berlin, 13. aprila. Iz Londona javljajo, da je vodja liberalne stranke Maclean v poslanski zbornici prošil vlado, da bi delala na to, da se zavaruje pravo samoodločbe črnogorskega naroda. V imenu vlade je odgovoril državni tajnik za zunanje stvari, da se bo mirovna konferenca počela s črnogorskim vprašanjem.

PASIČEVO STANJE NEVARNO.

LDU Beograd, 13. aprila. »Tribuna« piše o Pašićevi bolezni, da je Pašić hudo bolan, da pa upajo, da bo ozdravel.

REGENTOVA BOLEZEN.

LDU Beograd, 13. aprila. Regent nekaj dni bolega za angino. Leži v postelji, vendar njegovo stanje ni nevarno.

ZA OBNOVO SREDNJE EVROPE.

LDU Berlin, 14. aprila. »Vossische Zeitung« javlja iz Pariza: Še ta mesec se sestane konferenca zastopnikov Zedinjenih držav, Anglije, Francije, Italije, Švice, Nizozemske, Danske, Švedske in Norveške, ki bo proučevala vprašanje sodelovanja pri vzpostavitvi Srednje Evrope.

LITVANSKI POGOJI ZA MIR Z RUSIJO.

LDU Pariz, 14. aprila. Litvanski minister za zunanje posle je Čekinu brzojavno sporočil, da je pripravljen skleniti z Rusijo mir, ako sovjetska vlada prizna neodvisnost Litve, ki bi obsegala štiri bivše ruske gubernije, Vilno, Kovno, Grodno in Suvalki in katere glavno mesto bi bila Vilna.

POSVETOVANJE ZA NOVO VLADO.

LDU Beograd, 13. aprila. »Balkan« piše pod naslovom »Nova vlada«: Protiv in Drašković pretresata vprašanje o novi koncentracijski vladi. Protiv je pokazal pripravljenost, da bi se omogočila taka vlada. Pa tudi na drugi strani se opaža ista tendenca. Javiti moramo gotovo vest, da so demokrati pripravljeni, da bi bil predsednik nove vlade dr. Vesnić in da se ministrstvo za notranje stvari odstopi demokratski začetnici. V tej smeri se sporazum bliža končni rešitvi.

Naši delavci odhajajo . . .

Vse drugače smo si predstavljali novo domovino. Da li bi majka Jugoslavija zopet k sebi priključila vse raztrešene — širni sveta, tudi one onstran morja iz podzemskih rogov. Danes doživljamo nekaj drugega. Naši delavci odhajajo, odhajajo daleč proč od domovine. Ki je komaj postala svobodna. K nam pa prihajajo tujci iz onih držav, kjer so življenjske razmere še mnogo slabše kakor pri nas, predvsem iz Nemške Avstrije.

Naši delavci odhajajo. Iz Roba samega jih je odšlo 60. Razen tega so odšli tudi iz Loškega Potoka in Čabra. Sedaj se pripravljajo na odhod druga ekspedicija iz Turjaka, Gollega, Mokrača itd., ki je zaposlena pri turjaški gradščini. Neki trgovec, po imenu Rab, jih išče za dela v argonskih gozdovih na Francoskem. Predvsem pridne, močne delavce, ki so vajeni težkega gozdnega dela. Kakršni so na Turjaku, želi omenjeni zastopnik Francije in tim ponuja — kakor nam delavci zatrjujejo — 15 frankov na dan, kar znaša v naši valuti okrog 150 kron, poleg tega prosti vožnjo in hrano. Nam se zdi ta ponudba pretirana in svarimo delavce, naj bodo opreznj. Skoro nemogoče se nam zdijo taki pogodi, ker bi bili v tem slučaju argonski gozdovi gotovo že preplavljeni z nemškimi, nemško-avstrijskimi in italijanskimi delavci. Ali pa so pridni slovenski delavci, kakršni so v naših gozdovih, kamor še ni prodrla delamrznost, postali svetovno znani?

Naj bo temu tako ali tako, mi apeliramo na naše delavce, da ne zapuščajo svoje domovine. Na drugi strani pa se obračamo na našo vlado, ki tako malo skrbi za naše delavstvo in mu naravnost onemogoča človeško življenje v domovini. Pri težkem delu imajo n. pr. turjaški gozdni delavci, uslužbeni pri grof Auerspergu, vsem veleposestvom, ki se sedaj nahajajo pod sekvestrom, dnevno povprečno 15 kron, brez eventualnih drugih ugodnosti. Narodno-socialna zveza je že 20. marca vložila spomemico za zahtevami po zvišanju mezd za omenjeno delavstvo, toda poverjenstvo za agrarno reformo še do danes ni rešilo tega važnega vprašanja. Ni čuda potem, če se delavci, ki s 15 kronami pri sedani dragini ne morejo izhajati, priključajo k ekspedicijam namenjenim v Francijo.

Zgodovina nam dokazuje, da si grofje Auerspergi svojih prostornih gozdov in zemljišč niso z delom prislužili. Na tej zemlji, ki je bila v davnem času last naših kmetov, danes ni življenja za slovenskega proletarca. Nemec Auersperg, ki se še vedno nahaja v svoji gradščini z vsem komfortom iz preteklosti, pač ne bo točlj solz za slovenskimi delavci. In vladat? Kakor nieno dosedanje delovanje kaže, tudi ne. Saj lahko pokličemo nemško-avstrijske delavce, če bo treba. Naši delavci pa naj le odhajajo v tujino, tja v argonske gozdove . . .

Armada za delo v Rusiji

Sovjetska vlada se trudi na vse mogoče načine, da se reši gospodarskega poloma in zviša produkcijo. Petrogradski listi so poročali že novembra lanskega leta, da se bodo popisali vsi delazmožni državljani in da se bo uvedlo obligatorno delo. Obenem s tem popisovanjem je pa vlada ukrenila vse potrebno za odpolniti strokovno izobraženih delavcev e fronte, zlasti železničarjev. Ti odpolnjeni delavci se ostali vojaško podrejeni in bili kaznovani kakor dezertirji, če so zapustili delo.

Veliko dela pa, ki je bilo potrebno za obnovo in industrijske produkcije in prometni zvez, je bila ustanovitev armad za delo.

Dosedaj so v Rusiji urejene štiri take armade in sicer: ukrajinska, ki je določena za ozemlje ob Doncu,

abirska, rezervna in pa petrogradska.

Petrogradska armada je bila ustanovljena z Ljeningovim dekretom 11. februarja t. l. Ona ima krog 100.000 ljudi, med temi 25.000 izrazilih komunistov, in stoji pod zapovedništvom Zinovjeva. Podvržena je najstrožji vojaški disciplini.

Naloga, ki ji jo je določil sam Ljening obstoji v teh-le desetih točkah: 1. kopanje šote; 2. dobava lesa; 3. preskrba kuriva za petrogradske tovarne in železnice; 4. organizacija prevoza težkih snovi po cestah, predvsem s konjsko priprego; 5. obdelava zemlje, ki je ugodna za selenjavo; 6. organizacija v velkem obsegu za saditev krompirja; 7. poprava železniškega voznega materiala v najkrajšem času; 8. razkidanje iz vagonov, ki vozijo v Petrograd živež in kurivo; 9. poprava poškodovanih strojev in pomoč pri

Domače pridige Sitarjeve Jere.

ŠESTA PRIDIGA.

Sitar je posodil znanca dežnika.

»Pa! To je že tretji dežnik izza božiča, ki mi šeli.«

»Kaj pa naj bi bil storil?«

»Kaj neki drugega, po dežju bi ga bil pustil iti domov, kajpak. Cisto uverjena sem, da ni bilo na tem človeku prav nič, kar bi se moglo pokvariti. Prehladil bi se, to seveda. Ta pa že ni bil videti eden tiste vrste, ki bi se prehladil. Povrh vsega pa bi bilo bolje, da bi se navlekel prehlada kakor da bi bil vzel naš dežnik. Ali slišiš, kako dežuje, Sitar? Pravim, ali slišiš, kako lije? Ali ga slišiš, kako udarja ob šipe? Neumnost! Pojdi no, mene že se ne boš prevaril. Pri taki plohi vendar ne moreš spat! Ali slišiš, pravim? O, kajpak, da ga slišiš. Veš, lije kakor iz škafa; mislim, da bo celih šest tednov lilo. In ves ta čas se človek ne bo mogel ganiti iz hiše! Pa! Nikar mi ne imej za trapo, Sitar. Le nikar mi ne žali. On bo vrnil dežnik! Človek bi mislil, da si šele včeraj na svet prišel. Kakor da bi bil kdaj kdo vrnil dežnik! Na — ali ga slišiš? Vedno huje lije! Kakor iz škafa! In to šest tednov, celih šest tednov! Pa nobenega dežnika pri hiši!«

»Rada bi vedela, kako naj grede jutri otroci v šolo. V takem vremenu že ne smejo, toliko je gotovo. Nak, ostanem naj doma in se nič ne nauče — ti dragel — rajši, kakor da bi šli in se premočili. Kedar pa zrastejo, bi rada vedela, komu naj bodo hvaležni, da nič ne smajo — komu neki drugemu kot svojemu očetu?«

Ljudje, ki nimajo srca za svoje otroke, bi nikakor ne smeli biti očete.«

»A že vem, zakaj si posodil dežnik. O, dobro vem, prav dobro vem. Jutri sem bila namenjena k ljubli materi, na čaj — in ti si to vedel, pa si namenoma izposodil dežnik. Kaj boš! Le nikar mi ne govori; ne vidiš rad, da grem tja, ter se poslužim vsakega grdega sredstva, da me oviraš pri tem. Ali samo nikar ne misli, da me Sitar. Nak, gospodine, in tudi če bi lilo kakor iz škafa, še tem rajši pojdem. Nak, ne maram tujakarja. Kje pa misliš, da naj jemljem denar? Presneto visokoletnih misli si se natezel tam pri tistem tvojem družinu! Pitakarja, kaj pa šel! Veš, bi me najmanj dve kroni tja — dve kroni! In še dve, ker je treba iti nazaj. Ko čiš seveda! Rada bi vedela, kdo naj plača zanj; jaz že ne morem, in prepričana sem, da ti tudi ne boš tako delal kakor zdaj, metal proč imetje, pripravljaj svoje otroke na beraško pač — če kupuješ dežnike!«

»Ali slišiš, kako dežuje, Sitar? Ali slišiš, pravim? Pa kaj za to — jutri grem k materi; hočem ti, in kar je že ved, celo pot pojdem peš — to pa veš, da me spravi v grob. Nikar mi ne reči, da sem trapasta, ti al, ki si cel trap. Dobro veš, da okeji ne morem nositi, ker pa ne bom imela dežnika, je gotovo, da se vedel premočena prehladim — vedno se. Pa kaj je tebi to? Prav nič. Pa če ti tudi nič ni, se utegne vseeno zgoditi, da bom morala v posteljo, in prav gotovo bom morala — in zdravnik bo poslal prav lep račun. Upam, da ga bo. Jaz te bom že naučila, če enkrat izposodiš dežnik. Ni malo se ne bi čutila, ako bi se še smet nakopala. Res je

tako. In ravno radi tega si posodil dežnik. Kajpada!

»In kakšna bo šele moja obleka, ko bom tavela po takem dežju okoli. Plašč in klobuk bosta popolnoma pokvarjena.«

»Potem mi jih ni treba nositi?«

»Kaj šel! Sitar, pa jih bom nosila. Ne boš, gospodine, veš, jaz ne grem od doma kakor kaka catuta, tebi al komurkoli v zabavo. Sam Bog ve, da ni mnogokrat, da stopim čez prag; res da, kakor bi bila prava pravcata sužnja. Ampak kadar grem od doma, Sitar, hočem iti kot gospa. Oj, ta dež — še šipe nam bo pobili!«

»Au! S strahom pričakujem jutrišnjega dne! Kako naj grem k materi, ti prav gotovo ne morem povedati. Ampak grem, najsi umrjem. Nak, Sitar, dežnika si ne izposodim. Bog ne zadene! In ti tudi ne smeš kupiti nobenega. Sitar, poslušaj me, kaj ti povem: ako mi prineseš kakšen nov dežnik domov, ga vržem na ulico. Imeti hočem svoj dežnik, ali pa sploh nobenega.«

»Ha! In šele minuli teden sem dala narediti novo cevko pri tem dežniku. Veš, ako bi takrat vedela kar danes vem, bi zaradi mene lahko tudi brez nje ostal. Nove cevke plačevati, da se ti drugi ljudje smejejo. O, tebi je res lahko govoriti — lahko zaspiš. Saj itak nimaš nobene brige na svojo ubogo potrpečljivo ženo in otroke. Na drugega ne misliš, kakor da izposodiš dežnik!«

»Moždi, ha! ha! se nazivljajo gospodarje stvarstva! — Lepi gospodarji to, ko niti za dežnik ne morejo skrbeti!«

»Dobro vem, da bo jutrišnja pot moja smrt. Pa ta je ravna. Kar si želiš — kaj moreš?«

lahko zahajal v tisto svoje društvo pa živel, kakor ti srce poželi — mojim predragim otrokom pojde seveda slabo — saj potem, Sitar, boš miren in zadovoljen. Ej nikar, le nikar mi ne govori. Dobro vem, da boš. Zakaj drugače ne bi bil dežnik posodil!

»V četrtek moraš na sodnijo zaradi tistega povabila, a zdaj seveda ne moreš iti. Nak, res ne, brez dežnika mi ne pojdeš. Pa izgubi tisti dolg, kaj to meni mar — saj tak ne bo toliko kakor če bi si pokvaril obleko — kar zgubi ga. Zakaj ljudje zaslužijo, da izgube tirjatve, ki izposojajo dežnike!«

»Ampak to bi pa vsekakor rada vedela, kako naj grem brez dežnika k materi. Ej, le nikar mi ne govori, da sem rekla, da pojdem na vsak način — to nima nič opraviti s tem; prav nič. Menila bo, da jo zanemarjam, in tiste malo denarja, kar bi dobili po njej, ne bomo dobili — ker nimamo dežnika!«

»Pa otroci! Ti dragi! Do kože bodo premočeni — zakaj ne smejo mi doma ostati, ne smejo imeti izgube pri učenju; saj to bo vse, kar jim bržčas oče zapusti. Vendar oni morajo v šolo. Nikar mi ne govori, da ne grede. Ti pa znaš človeka res nič koliko dražiti. Sitar; še angelja bi pripravil ob dobro voljo. Pa pojdejo v šolo, zapomni si to. In če se prehlade, da umrjejo, ne bo moja krivda — saj nisem jaz posodila dežnika!«

»Navsezadnje, piše Sitar, sem zaspal, in sploh se mi je, da se ne bo izpremenilo v zeleno blago z rebri iz kitove kosti, in da se je takorekoč cel svet sukal pod orjaškim dežnikom.«

poljskem delu; 10. okrepitev delav-
ske discipline v industrijskih pod-
jetjih in dodelitev potrebni delav-
skih moči v ta podjetja.

Ogromno je delo, ki je tem ar-
madam naloženo. Kakšni so uspehi
dosedaj, o tem ni še ničesar znane-
ga. Pač so pa ti ukrepi jasen dokaz
za to, da se je v Rusiji nekaj teme-
ljitno spremenilo. Baš ta čas se mu-
diha zapadu ruska gospodarska dele-
gacija, ki jo vodi sovjetski komisar
Krasin, nekdanji ravnatelj Siemens-
Schuckertovih podjetij v Rusiji in
organizator trgovine in industrije
pod sovjetskim režimom. Iz izjav
članov te delegacije in na temelju
tega, kako bodo šla od rok pogaja-
nja med ruskim in antantnim trgov-
skim zastopstvom v Londonu, bomo
mogoče že v kratkem imeli pregled-
nejšo sliko o resničnih ruskih raz-
merah in o tem poročali.

Bilanca češke narodne skupščine.

Praga, 11. aprila 1920.

Delo revoliucije Narodne skup-
ščine je končano. Dasiravno se je
nahajala vsled strankarskih razmer
često v težkem položaju, je vendar
njeno delo monumentalno.

Naloga, ki jo je Narodna skup-
ščina imela, je bila predvsem: od-
straniti ostanke avstrijske monar-
hije in postaviti temelje demokra-
tični republiki. Od vseh strani so se
pojaviли problemi, ki jih je bilo tre-
ba rešiti. Socializacija, prehrana
prebivalstva, zboljšanje položaja dr-
žavnih nastavljenecv. To so bile
glatne potrebe. Tudi moderna kul-
turna politika se je oglašila. In kon-
čno je bilo treba očistiti ustavo.

Z agrarno reformo, ki obstoja iz
cele vrste specialnih zakonov, se je
ugodilo tudi gladi poljedelskih
vrst. Izdaje so se naredbe o dragin-
skih dokladah državnih nastavljen-
cev, uredilo se je penzijsko vpraša-
nje; uredile so se plače vseh vrst
državnih nastavljenecv, od sluga do
profesorja na visokih šolah; uredilo
se je vstetje vojnih let; organiziralo
se je skrbstvo za vojne invalide, po-
skrbelo se je gnojno in moralno za
legionarje (v Narodno skupščino se
volijo 4 poslanci iz njihovih vrst).
Za obrtnike se je sprejel zakon o
kreditu za obrtnike, ki so bili po vo-
jni prizadeti. Poskrbelo se je za kre-
dit onih ubožnih slojev, ki jim bo od-
deljena zemlja in za nezaposlene.

O zakonu 8urnega delavnikar, o
delu otrok, o socializacijskem zakonu
sem že poročal, kot tudi o zakonu,
ki določa oddajo premoženja.

Tudi vprašanja, zadevajoča ožjo
delavsko politiko, niso bila paster-
kovana. Sem spada zakon o ustano-
vitvi razsodišč za urejanje služ-
benega razmerja v kovinarski indu-
striji; na pritisk čehoslovških soci-
jalistov je bila sprejeta naredba o
delavskih razsodiščih za spore, radi
izgona od dela (naperjeno proti soc.
demokratskim teroristom). Bolniško
zavarovanje se je razširilo tudi na
poljedelstvo. Z zakonom so
se uredile delavske in mezdne raz-
mere v delu doma.

Uzakonilo se je podpiranje stav-
bnega podjetništva. Izdal se je za-
kon o razlastitvi parcel, potrebnih za
stanovanjske stavbe, popravil se je
zakon o varstvu najemnikov, ure-
dilo zaseganje stanovanj od strani
občin; omejilo se je pravo svobod-
nega bivanja.

Naš parlament.

(Iz cikla »Prvo leto Jugoslavije«)
(Dolge.)

V narodno predstavništvo so
prišle potemtakem vse strankarske
skupine, kakor so obstajale pred vo-
jno v naši prejšnji politični in upravni
razdeljenosti na kopico držav in de-
žel.

Razume se samoposebi, da je bi-
lo čisto nemogoče ostati pri tej raz-
cepkanosti. Strnile so se predvsem
stranke istega političnega programa
iz raznih dežel v jednote.

To združanje in kristaliziranje je
pa séveda trajalo nekaj časa in je
ministrijski svet s tem dobil neko ne-
odvisnost od parlamenta, ki je bil od
vsega začetka obsojen na nedelav-
nost. 27. februarja so prvič pri-
šli poslanci v Beograd. Za uvod
so listi bivše hrvatske opozicije pri-
nesli osebne napade proti vodji hr-
vatsko-srbske koalicije. Dne 4. mar-
ca se je vršila prva seja narodnega
predstavništva. Bila je posvečena
samo formalnostim in se na to od-
godila. Prilodni meseci so bili
posvečeni samo medsebojnemu spo-
znavanju, političnemu in osebnemu,
med raznimi poslanci in skupinami

Obsežno je delovanje Nar. skup-
ščine v vprašanju šolstva in ljudske
prosvete. Ustanovila se je druga
(Masarykova) univerza v Brnu, or-
ganizirali so se ljudski tečaj za dr-
žavljansko vzgojo, sprejel se je za-
kon o občinskih javnih knjižnicah,
ustanovljena je poljedelska visoka
šola v Brnu, trgovska visoka šola
v Pragi, organizirale so se ljudske
gospodarske šole.

Tudi verižnikom in navijalcem
cen se je stopilo na krepitve.

Važen je zakon o pogojni obsod-
bi in pogojni izpustitvi.

Izdal se je zakon o prepovedi
zlorabljanja prižnice v politične
svrhe, uzakonjena je razporeda,
razveljavljeni predpisi o zadržkih
višjega posvečenja in obljubah kot
ovirah zakona.

Za čim bo stremilo delo Nemcev

v bodoči skupščini, kaže opazka

Prager Tagblatta, ki pripominja, da

imajo vsi zakoni eno veliko napako,

da so namreč sklenjeni brez sodelo-

vanja vseh državljanskih republik.

Zakonodajno delovanje Narodne
skupščine zaključuje zakon, ki nalaga
vladi, da pokloni prvemu prezidentu
republike T. O. Masaryku v znak
hvaležnosti čehoslovškega naroda
častni dar in določilo njega oblike in
način. — To bo najbrže posestvo
na Slovaškem.

Zakon o oddaji premoženja je bil
zelo gladko prebran, odglasovan in
in sprejet. Kdo se meni za razne pro-
cente, ko so volitve pred durmi,
ko gre morebiti za vse. Vse je na
agitacijah, shodih, 300 shodov na
eno samo nedeljo za eno stranko, to
je normalno! — To kaže na visoki
umstveni nivo strankarjev oziroma
strank, ki premorejo toliko strank-
nih delavcev.

Zidje so nastopili samostojno,
namreč Zionisti, ki nastopajo pod
imenom »Združene židov. stranke.
Proti njim so silno ostro nastopili
židi organizirani v Zvezi Čehoz-
dov, ki pozivljajo židovske organi-
zacije, da volijo s češkim narodom
za čehoslovško republiko. Izdali so
geslo: kdor ne voli s češkimi stran-
kami, ne spada v čehoslovški na-
rod.

Prilodnič mislim, vam bom mo-
gel poročati že o volitvah, dasiravno
bodo rezultati pozno razglašeni, ker
se bodo vršili trije skrutinji.

Dr. P-n.

Drobtine z Dunaja.

Dunaj, 10. aprila 1920.

Dunaj je v cel Evropski eno naj-
bolj zapuščenih mest v vseh ozirih.
Ljudje stradajo že več let; najhujše
je za otroke. Mleka, moka, jajc itd.
ni, ali so pa cene take, da uradniku
ali sploh srednjemu stanu ni mogoče
ničesar nabaviti. Pri neki deklici sem
videl šolsko knjigo; v tej je stavek:
Pek peče žemlje, hlebčke, kiflice itd.
Vpraša me, kaj je to, žemlja? ker je
še nikdar ni videla. Kako neki? Saj
je šele 8 let stara in 6 let nam že
peki pečejo mesto žemelj kruh, za
katerega bi se v prejšnjih letih še
svinje ne ravnale. Tu prodajajo ofici-
jeino 1 hlebček kruha za 5 K 60 vin.,
špekulanti pa zahtevajo za en hleb-
ček kruha 30—40 K.

Vreme imamo lepo, samo mrzlo
je še, čeravno solnce sije. — Po uli-
cah je videti ljudi, vpadih lic, vsi
bledi in sestradani so; le na »Ringu«

vidimo dobro rejene čifute in čifut-
ke, vsakovrstne verižnike, izkori-
ščevalce, spekulante itd. Vsi so v
najmodernejših oblekah, z brilanti in
zlatom preobložene. Bogastvo in
beda!

Psov in mačk je malo videti; vse
je šlo že v ponovo in prepečeno v že-
lodec. Pravilo, da se pasje meso nič
ne razlikuje od telečjega; mucke so
pa baje oprazene prav fine kakor
kozliček.

Kdor ima še psa, ne sme na ulico,
če ga nima na vrvi, ker drugače je
pes »bil« njegov. Na Dunaju so ta-
tovi in vlomilci, katerim ni nič sve-
tega; kar ni posebno dobro pribito
ali zastraženo, izgine. Žepni tatovi,
ta dunajski specialiteta, kra-
dejo na kolodvorih, trgih, v elektri-
čnih vozovih, da se človeku lasje
leže, ako čita o ogromnih svotah, ka-
tere ti, največ judovski specialisti v
tujih žepih konfiscirajo. — Sodno do-
kazano je v nešteto slučajih, da naša
»ljudska straža«, ki ima nalogo nas-
varovati in ščititi, sama s poveljniki
vred krađe in roba na kolodvorih in
v magazinih. Veliko milijonov škoda
so že napravili; tiste, ki so zasačili,
so kaznovali, a vse ne pomaga nič.

Postave so za take tife vse premis-
lostne. Pri porotnih sodiščih so re-
publikanski ljudski sodniki tudi zelo
popustljivi. Če ima obtoženka lep
obraz in korajžjo, spekulat ali go-
luf dober jezik, da taj, kar je že
sam v preiskavi priznal, pa sta opro-
ščena. Dogodil se je celo slučaj, da
je neka delavka svojo sestanovalko
najprej okradla, potem ko se je ba-
la, da bo naznanjena radi tatvine,
okradeno s ključem pobila, truplo
zmašila v star zaboj in tako skoro
tri tedne spala poleg umorjene v isti
sobici. Šele smrad trupla je opozo-
ril hišne prebivalce na hudodelstvo.
Morilka je pri obravnavi vse pri-
znala, tatvino in umor. Bila je pa od-
porotnikov oproščena. Ko se je ho-
tela tem zahvaliti, ji je predsednik
sodišča jezno zaklical: »Tam so vr-
ta videti! Saj so porotniki rekli, da
vi niste morilka in tatila!« Znamenje
žasa!

Gospodinja bodo zanimala cene
na trgu. V velik teden je veljalo
namreč konjsko meso 1 kg 100 K,
konjska jetra 1 kg 96 K; srečen tisti,
ki je kaj dobil, po dva in dva, cele
procesije so stale pred konjsko me-
nico. Vsake 3 tedne enkrat dobimo
rafinirano meso. Za Veliko noč smo
dobili zmazano goveje meso 8
10 dkg za osebo, sprednje 96 K, zad-
nje do 124 K 1 kg, teletine ni. Pre-
šičevo meso imajo samo tlhotapec in
pri teh velja 1 kg 150—180 K; meni
je znan slučaj, da je neka družina
plačala za šunko 1500 K.

Dobili smo tudi zmazane zajčke
(kunce) iz Avstralije 1 kg 70 K. Teh
pa vendar ljudje niso radi kupovali,
ker je bila živalca zmazana in odrta
brez glave, zelo podobna mački;
mogoče so bile tudi vmes. Prodali
so jih polagoma, brez nastavljanja.
Vino velja najcenejše 40 K; pivo
1 vrček 4 K; v kavarnah se dobi
precej dobrega, cene zmore le mil-
lonar.

Pišol, leča, grah se dobijo pri tl-
hotapcih po 40 K, sladkor 180 K,
krompir 16 K, kava 180 K, 1 slanik
stane 8 K, 1 jajce 12 K, špinača na
trgu javno 16 K 1 kg, repe in zelja
ni, pravilo, da smo ju že pojedli.
Žveplen v trgovini ne dobimo;
tlhotapec pa prodaja zavoj z 10 škat-
licami za 30—40 K; slaba marme-
lada s saharinom velja 1 kg 50—60

kron; sir dobi, kdor prinese zdrav-
niško spričevalo, katero tudi ni za-
stoj.

Premog stane 1 kg 5 K; drva

1 kg 2 K.

Kadilci so obžalovanja vredni.
Mržinka velja pod roko 5 K, ciga-
reta »Sport« 1 K; najslabši tobak za
cigarete 20 K, tobak za pipo 10 K in

Jugoslavija.

Uradno poročilo o jadranski sea-
min. sveta.

LDU Beograd, 13. aprila. »Bal-
kan« piše o jadranskem vprašanju:
Včeraj je bila seja ministrskega sve-
ta, na kateri je bil od Demokratske
zajednice prisoten g. Drašković. Ko-
likor smo mogli izvedeti z merodaj-
nega mesta, se Italija žuri, da bi se
to vprašanje rešilo čim prej in po-
skušala direktno sporazum. Vlada je
razpokožena, da bi prišlo do lojalne-
ga sporazuma, ki bi omogočil, da bi
se v bodoče razvili jači politični in
gospodarski odnosi med Italijo in
našo državo.

Vlada hoče hraniti.

LDU Beograd, 13. aprila. »Tri-
buna« piše o vladnih ukrepih za pro-
računsko ravnotežje: Poleg objav-
ljenih korakov na finančno saniranje
naše mlade države se je vlada odlo-
čila za nastopno: 1. Da se naša mi-
rovna delegacija v Parizu skróti na
minimum in da ostanejo tam, dokler

tudi več. Sodnja je neko žensko ob-
sodilo na 3 dni zapore rad goljufije
ker je iz blazine vzela morsko travo
in delala iz nje cigarete — brez to-
bake. Po 50 vin. jih je prodajala in
vse spečala. — Od vlade je došel
odlok, da sme vsaka banka izplačati
za 1 srebrno krono — 23 papirnatih
A. J.

bo treba samo glavni delegati: Pa-
sić, Trumbić, Vesnić in Zolger, vsaki
s enim tajnikom. Vsi drugi člani s
pomoznimi osebami pa se vrnejo do-
mov. V zvezi s tem je odpovedano
stanovanje delegacije v Parizu, za
katero je država doslej plačevala ve-
like vsote. 2. Odpoklicani bodo vsi
vojni atašeji, ki so odveč pri naših
poslaništvih v inozemstvu, za katere
so se plačevale tudi precejšnje vsote.
3. Pomoč ruskim beguncem se
zmanjša za polovico. Zamenjava de-
narja se bo podvrgla najstrožji kon-
trolli(?)

Plačevanje izvozne carine.

LDU Beograd, 13. aprila. Po
predlogu finančnega ministra in
sklepu ministrskega sveta se plačuje
izvozna carina do 10.000 dinarjev v
gotovini v dinarski vrednosti, nad
10.000 dinarjev pa z garancijskim
pismom denarnih zavodov v teku
enega meseca.

Razna poročila.

Francoska delegata na potu v San
Remo.

LDU Pariz, 13. Ministrski pred-
sednik Millerand odpotuje v petek k
mirovni konferenci v San Remo.
Spremljal ga bo med drugim maršal
Foch. Cigar navzočnost je potrebna
pri pozajanih volajskih vprašanih gle-
de Nemčije in Turčije.

Turški mirovni delegati pridejo v
Pariz.

LDU Pariz, 13. aprila. Kakor
javlja »Temps«, pridejo turški mi-
rovni delegati dne 25. aprila v Ver-
sailles.

Železničarska stavka v Ameriki.
LDU Washington, 13. Predsed-
nik Wilson, ki je včeraj prvič po
svoji bolezni sklical sejo kabinete-
ga sveta, je imenoval komisijo, ki
se bo bavila z železničarsko stavko.
Washington je vsled stavke popol-
noma izoliran, vozijo le nekateri
osebni vlaki. Položaj je izredno
kočljiv. Pripravljeni je mnogo to-
vornih avtomobilov, ki bodo dova-
žali živila.

Splošna stavka na Irskem.

LDU Amsterdam, 13. aprila. Po
poročilu »Telegrapha« iz Londona
so na Irskem proglasili splošno stav-
ko kot protest proti ravnanju An-
gležev s političnimi ujetniki. Izvzeti
so obrati življenjske važnosti.

Nemški reakcionarji se zopet pri-
pravljajo.

LDU Berlin, 14. aprila. Načelnik
nemške socialno-demokratske stran-
ke je priobčil v »Vorwärtsu« poziv,
v katerem pravi med drugim: So-
drug! Reakcija še vedno ni preje-
nala rovarit, kar nam dokazuje
njen predzniki nastop. Po državi se
širijo govornice o novih vojaških po-
kretih proti ljudstvu. To nas sicer
ne straši, vendar se ne bomo dali

presenetiti od dogodkov. Sedanj
čas zahteva od nas, da smo hladno-
krvni, disciplinirani in čuječi.

LDU Berlin, 14. aprila. »Berliner
Tageblatt« javlja: Položaj na Pomo-
rskem je kakor menijo merodajni
krogi, zelo resen. Veliko število ma-
lih posestnikov zadržuje živila, kar
znači, da se delajo priprave za nov
puč. Vsi poizkusi, aretirati generala
Littwitzja in majorja Bischofa, so
ostali brezuspešni.

Bivša nemška cesarica na smrt
bolna.

LDU Dunaj, 14. aprila. Po priva-
nih vesteh se je stanje bivše nemške
cesarice tako poslabšalo, da je raču-
nati z njevo smrtjo.

Praznik 1. maja v Berlinu.

LDU Berlin, 14. Kakor javljajo
listi, je komisija strokovnih organi-
zacij za Berlin in okolico sprejela ta-
le sklep: Vsi nameščenci in delavci
Velikega Berlina se pozivljajo, da
ustavijo 1. maja delo. V važnih
obratih pa naj se dela za silo. Za-
upniki posameznih obratov se po-
zivljajo, naj to sporočijo svojim
strokovnim organizacijam. Posebne
slavnosti strokovnih organizacij se
ne bodo vršile.

BORZA.

LDU Zagreb, 14. aprila. Valuta:
dolarji 14-800-15.200, avstrijske kro-
ne 67-69, čehoslovške krome 205,
francoski franki 1040-1080, nemške
marke 290-294, italijanske lire 610.

LDU Curih, 13. aprila. Praga 9,25,
Zagreb 3,40, Krakov 2,30, Budim-
pešta 2,80, Dunaj 2,85-2,95.

LDU Dunaj, 13. aprila. Marka
424, švicarske note 3375, francoske
1150, italijanske 750, angleške 840,
dolar 190, zigosane orske 103-117,
čehoslovške note 340-360, novi di-
narski bankovci 575-623.

vzorcem stare v Avstriji navadne po-
litike majhnih praktičnih osebnih ci-
ljev. Prve demistijske ministrov teh
skupin so se pojavile. Dne 16. marca
se je vršila izvanredno svečana seja
Narodnega predstavništva, v kateri
je regent izrekel prestolni govor,
prvi celemu ujedinjenemu narodu
Slovenecv, Hrvatov in Srbov v
enem samem Narodnem predstavi-
ništvu. Prestolni govor, miren in od-
ločen, je bil obenem zahvala vsem
onim, ki so prestali veliko trpljenje
prošlosti, zahvala celemu narodu,
njegovemu vojaštvu in političnim
preganjenjem. Obenem je bil silen
protest proti Italiji, ki je zasedla na-
še zapadne pokrajine. Istočasno so se
v vseh mestih Jugoslavije vršile ve-
like protitalijanske demonstracije.

Po prestolnem govoru se je na-
rodno predstavništvo konstituiralo
v sekcije. Na to se je pričela v njem
samem politična borba o priliki se-
stave adrese, v kateri bi naj odgo-
vorilo narodno predstavništvo pre-
stolnemu govoru. Od vseh drugih
slovenskih, hrvatskih in srbskih
strank se je namreč razlikovalo
stališče hrvatske Starčevićeve stran-
ke prava, ki so zahtevali, naj adresa
proklamira suvereniteto konstituan-
te. Vse druge stranke, med kate-

rimi je število Hrvatov večje od
števila avtonomistov, so pa sma-
trale to njihovo zahtevo kot nespre-
jemljivo in dosedanj ureditev kot
izvršeno dejstvo. Končno se je dose-
gel glede adrese sporazum in po-
sebna deputacija »Narodnega kluba«
je regentu formalno izjavila, da je
zanje vprašanje monarhije in dina-
stije izven diskusije. Istočasno se na
vsled grupacije strank iznova pojav-
lja možnost prve kabinete krize.
Prehrambeni minister Jovanović vr-
huteza demisionira, ker nasprotuje
uvredbi svobodne trgovine mesto vo-
zane. Finančni minister zahteva
kredit 130 milijonov dinarjev za prvi
mesec parlamentarnega gospodar-
stva. Dne 21. marca sprejme nardo-
no predstavništvo soglasno adresi
»Zavladajo naj sveta načela prav-
ice. Naš narod ne išče ničesar na-
tuj račun. Ne dopušča, da kdo na
njegov račun kaj vzame in ruši ve-
liko delo narodnega jedinstva«.

Socialistični minister Korač de-
missionira, ker so njegove preveč ra-
dikalne naredbe glede agrarne refor-
me naletele na vsestranski odpor.
Ministrijski svet uredi nove plače za
novništvo.

(Dolge prim.)

Dnevne vesti.

— **† Dr. Henrik Schreiner.** Včeraj je umrl po dolgi, mučni bolezni dr. Henrik Schreiner, ravnatelj moškega učiteljskega v Mariboru. Pokojnik je bil eden najboljših slovenskih pedagogov, mnogoletni delavni predsednik Šolske Matice in zelo plodovit šolski pisatelj. Bil je preko 40 let ravnatelj na mariborskem učiteljskem, kjer je vstrajal samo radi tega, ker je vedel, da bi na njegovo mesto prišel takoj Nemec, kar bi bilo zelo slab za učiteljski nastojatelj na Štajerskem. Ohranimo za služnega pokojnika v najhvalejšem spominu! Pokojnikove pogreb se vrši v petek popoldne.

— **Ostro iztirjevanje davkov.** Finančni minister je izdal naredbo, da se takoj prične oziroma nadaljuje in konča odmera dohodnine in davka na vojne dobičke v vseh novih pokrajinah in za vsa leta, za katera se ta odmera še ni izvršila. Obenem je pozval delegate, naj z ozirom na težki finančni položaj, v katerem se nahaja naša domovina ukrenejo vse, kar je potrebno, da se na najenergičnejši način pospešijo vplačila davkov na vojne dobičke in drugih med vojno vpeljanih davkov. Istotako je izdal naredbo, da se odmera drugih (starih) neposrednih davkov za leto 1919 nemudoma konča, odmera za leto 1920 pa izvrši v predpisanih rokah. Tudi glede teh davkov je ukazal, naj se z najenergičnejšo eksekucijo skribo za vplačila zapadlih državnih davkov.

— **Moravski strahopetni uporniki.** Ko je lansko leto spomladi vojaška oblast pozivala vojaške obvezance, mladeniče od 1890—1894. na orožne vaje, je po deželi po nevidnih elementih bila zelo strastna protigatitacija, zlasti, ker so naše čete na Koroskem morale zapustiti položaje vsled pritiska nemškega vojskav. Letaki nekega četovodje »Oblaka« v šentpeterski vojašnici v Ljubljani, so zlasti povzročili po mnogih občinah momentani upor. Ti »Oblakovi« letaki, tiskani v Celovcu, so povzročili tudi v Moravcih in po vsej občini hudo kri. K orožnim vajam obvezani mladeniči so po Moravcih prirejali razne sestanke, kjer so čitali letake. Zaradi pregreška po § 97. sb. kaz. zak. so se morali vsled tega zagovarjati pred ljubljanskim deželnim sodiščem sledeči moravski fantje: Anton Urnkar, Valentin Tk, Jože Brvar, Ignac Tomec in Janez Pergar. Obtožnica jih imenuje strahopetnike, ker so se bali iti braniti ogroženo domovino. — Sodišče je po dolgotrajni razpravi vse obtožence oprostil. — Čas zdravi!

— **Zverinski čin italijanskega karabinerja.** Prejeli smo pismo, v katerem nas prijatelj iz Postojne obvešča o zverinskem činu italijanskega karabinerja. Pismo se glasi: Prošlo sredo so Italijani delili pičlo aprovacijo, po kateri je prišla tudi Marija Rupnik z malim vozičkom. Voziča je proti tili dolini — za njo pa je jezidi karabiner. Že med potjo do tih doline je hotel s svojo živaljo preskočiti Rupnikovo in voziček, ali žena se mu je umaknila. V tili dolini pa je zopet pridrvel za njo in poskus podivjanega človeka, da preskoči s svojo živaljo Rupnikovo in voziček. Podrl jo je na tla in tako grozno razmesaril, da je reva že nekaj ur nato v grozili bolečinah izdihnila. Žrtve je bila noseča in zapuščila 5 neposkrbljenih otročičev, od katerih je najstarejši star šele 12 let. — Mislimo, da sulio poročilo ne potrebuje prav nobenega komentarja.

— **Razočaranje upokojevc.** Piše se nam: Čitala sem v »Jugoslaviji« z dne 19. marca, da dobimo 1. aprila vsi upokojevc brez razlike po 200 dinarjev, ter za vsakega člana rodbine po 45 dinarjev na mesec kot draginsko doklado. Ta povik vella od 1. decembra 1919 dalje. Tako se je pisalo, toda dobili smo faktično od 1. decembra 1919 samo po 55 dinarjev. Zadrževamo pojasnila, zakaj se nam ni izplačalo, kakor se je obljubilo.

— **Sprejemanje srbskih dinarjev.** Na notico v vašem cenjenem listu od 13. aprila t. l. št. 89, stran 3, pod naslovom: »Zakaj se ne sprejema srbskih bančnih dinarjev?«, si usojam opozoriti ugledno uredništvo na § 11. naredbe ministrstva financ z dne 7. februarja 1920 J. Br. 2460 (Uradni list od 14. februarja t. l. št. 93). Pristojnega sredstva finančne uprava nima na razpolago; intervenciji more le obrtno oblastvo, ako je dotičnik obrtnik, trgovec itd. Delegat ministrstva financ v Ljubljani.

— **Državna posredovalnica za delo.** Pri vseh podružnicah »Držav. posred. za delo« v (Ljubljani, Mariboru in Ptuj) je iskalo v preteklem tednu od 6. do 11. aprila 1920. dela 248 moških in 78 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 127 moških in 95 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 149.

— **Izvanredni občni zbor »Udruženja gledaliških igralcev«.** Včeraj se je vršil v polni udeležbi občni zbor Udruženja slov. igralcev, na katerem je podal dosedanjí predsednik g. A. Danilo svojo ostavko. Volil se je novil odbor. Predsednikom je izvoljen g. Pregarc. Novi odbor bo vodil nadaljnja pogajanja z Intendantco slov. gledališča.

— **S pošte.** Za poštarico v Ribnici na Pohorju je imenovana poštna odpravica Matilda Tereňak iz Luke pri Zidanem mostu. — Poštar Franc Klasinc v Meži je premeščen v Rače, poštar V. Zablacan v Podrožici pa v Zeleno Kapljo.

— **Izboromembra imena poštne urada Sv. Ana na Krembergu.** Ime poštne urada Sv. Ana na Krembergu se izpremeni v Sv. Ano v Slovenskih gorah.

— **V komisiji za sprejem rezervnih oficirjev v novo vojsko** je poklical kot zastopnik dobrovoljcev prof. Ludvik Vagaja, podpredsednik društva jugoslovanskih dobrovoljcev v Ljubljani.

— **V Beogradu kaznovana.** France Kalan iz Logatca in Ivan Janša sta bila v Beogradu kaznovana na tri mesece zapora, ker sta Vitomiru Markoviću odnesla razne avtomobilske sestavne dele.

Ljubljana.

— **Umrl je včeraj jutraj Anton Cvet,** revizor »Zadrugne zveze« v Ljubljani. Pokojnik je bil velik prijatelj literature ter je kot dijak pisal za mladinske liste »Vrtec« in »Zvonček«. Neki njegovi verzji so izšli tudi v »Domu in Svetu«. Pred vojno je bil uradnik »Posojilnice« v Mariboru ter knjižničar mariborske narodne knjižnice. Bil je tudi član Sokola ter se je sploh z vso vmeno udeleževal narodno-kulturnega dela. Cvet je bil med vojno »veležidajalec« ter kot tak interniran nekaj časa v Oradcu. V zaporu se ga je lotila sušica, ki ga je sedaj pobrala v starosti 30 let. Pogreb bo danes ob pol 4. uri iz mrtvašnice sv. Krištofa.

— **Društvo državnih uslužbencev v Ljubljani.** Javen shod z dnevnim redom: Draginja in naš sedanjí položaj, se vrši dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani hotela Union. Udeležite se ga vsi brez izjeme.

— **Sestanek odborov slovenskih ženskih društev.** »Splošno slovensko žensko društvo« sklicuje na dan 15. aprila t. l. ob 3. popoldne na magistratu sestanek odborov vseh ženskih društev brez razlike političnega prepričanja. Dnevni red: 1. Posvetovanje glede udeležbe na jugoslovanskem ženskem kongresu v Zagrebu, dne 6., 7. in 8. maja 1920. 2. Razgovor o ustanovitvi Zveze vseh slovenskih ženskih društev. 3. Slučajnosti.

— **Proces dr. M. Rostoharja ca. ing. H. Uhlir.** Dr. Mihailo Rostohar je dne 25. aprila lanskega leta vložil pri ljubljanskem okrajnem sodišču proti ing. H. Uhliru tožbo radi žaljenja časti. Vršile so se že tri razprave. Včerašnja, četrti, pa je bila zopet preložena, ker niso došli iz Prage spisi o zaslišanju glavne priče ing. Freyvalda in ker je sodnik prejel iz Vratislave brzojavno obveščilo, da čehoslovski poštni kontrolor Hellmann ne more priti vsled potnega zadržka. Kontrolor Hellmann je glavna priča o zaplenitvi velikih denarnih pisem v ambulančnem vozu na glavnem kolodvoru za časa novembarskega prevrata 1. 1918. Razprava je preložena na nedoločen čas.

— **Načrti za zgradbo palače »Trboveljske premogokopne družbe«.** Trboveljska premogokopna družba je razpisala natečaj za najboljše načrte za zgradbo projektirane palače ob vogalu Aleksandrove ceste in Oledališke ulice. Izmed vloženih 10 projektov, je jury proglasila 7 za upoštevanje vredno. Jury je priznala prvo nagrado v znesku 10.000 K g. arh. inž. Leonu Dukiču v Ljubljani, drugo v znesku 6000 K g. stavbeniku in arhitektu Romanu Treotu v Ljubljani in tretjo v znesku 4000 K g. arhitektu Vladislavu Laudi v Sarajevu. Načrti se bodo izpostavili na ogled občinstvu. Družba začne v najkrajšem času z zgradbo svoje palače, v kolí namestitev namestiti svoje urade in po-

skrbeti za potrebna stanovanja svojemu uradništvu.

— **Bivše avstro-ogrsko lire.** Po polomu se je mehanik Josip Kadunc posvetil špekulaciji z avstro-ogrskimi »lirami«, katere je bila izdala 1. 1918. avstrilska armada v zasedeni Benečiji. Od trgovke Marije Bergant v Spodnji Šiški je izvalil 764 lir, od realca Doreta Ogrizka pa 200 lir pod pretvezo, da jih zmenja za »krono«. Lire je Kadunc zamenjal, a denar uporabil zase. Na tiralo državnega pravdnštva je bil Kadunc sedaj aretiran.

— **Aretacija.** Na starini je bil aretiran neki Ferdinand Angloher, trgovski sodrnik, ko je ponujal stadmarnjem cerkveni prt na prodaj.

— **Vlom.** Neznani vlomilci so včeraj ponoči vlomili skozi glavna vrata v prodajalno »Prvega delavskega konsumnega društva« na Kongresnem trgu št. 3 ter odnesli razno blago v vrednosti 15.000 K.

— **Tatvina mleka.** Mlekariči Kocijančič Alojzij iz Vižmarjev je bilo včeraj dopodno z mlekarkega vozička ukradenih šest litrov mleka v Knafljevi ulici.

— **Rujav.** usnajat etni s šestim. risalnim peresom in svinčnikom se je izgubil od Restlieve ceste do Bleiweisove. Prosi se, da se odda proti nagradi v upravnishvu »Jugoslavije«.

— **Brivci!** Kdor bi hotel sprejeti brivskega vajenca, naj pošle pogofo in naslov pod »Brivski vajenec« na upravo našega lista.

Maribor.

— **Klub mariborskih akademikov** je začel z javnimi predavanji. Prvo predavanje se je vršilo zadnji ponedeljek. Predaval je dr. Ivan Lah o »Razvoju Slovanstva in slovanske misli«.

— **Iz mariborske škofije.** Napočil bo kmalu prvi maj in zopet bo na cesti čela tropa kaplanov, ki se bodo morali seliti iz enega dela škofije v drugega. Koliko stane dandanes selitev in koliko bo še stala, ako se železnice zopet podražijo, tega najbrž ne ve visoki gospod, ki izdala dekrete, ker drugače bi premeščanja ne bila tako pogosta. Treba bi bilo najti kak modus, po katerem bi se selitveni stroški povrnili. Sedaj dobiš, ako le po proših, kvečjemu eno četrtino stroškov povrnjenih od deželnega knjigovodstva. Res je, da se od 1. oktobra 1919. nakazuje kaplanom draginska doklada mesečnih 500 K; a kaj hočeš napraviti s tem denarjem, ki ne zaleže niti 25 srebrnih kron? Zato naj ukrenejo merodajni činitelji, da se bodo odslej povrnili kaplanom vsi selitveni stroški.

— **Amerikanski darovi.** ki so namenjeni za Štajersko in Prekmurje, pridejo v kratkem v Maribor, od koder se bodo razposlali na svoja mesta.

— **Ruska kočja na Pohorju** se otvori začetkom maja. Oskrbo prevzame g. Sernec.

— **Prostovolna dražba konj** se vrši 16. t. m. v Mariboru na Tržaški cesti pred Rapocovo gostilno. Prodajalo se bo 106 prvovrstnih, mladih, težkih in lahkih plemenskih kobil in konjev. Ti konji so iz Medimurja in so bili namenjeni za izvoz v Čehoslovako, pa je vlada izvoz prepovedala.

Celje.

— **Urad zoper navtilce cen, verižnike in tihotapce** je obsodil Heleno Veber, dmnarico v Zavodni na 50 K globe, 5 dni zapore in zaplenbo blaga, ker je prodajala skledico solate na trgu po 4 K; Urša Zorko, branjeva, v Celju, je bila obsojena na 40 K globe, 5 dni zapore in zaplenbo blaga, ker je prodajala salamatne glavice po 4 in 5 K komad. — Zdravo bi bilo, ko bi ta urad posegel z železno roko tudi med velike navtilce cen, proti katerim je treba biti seveda skrajno previden, ker se znao z zvijačami izmazati iz zagat. Pa brez milosti, če tudi so g. verižniki oziroma navtilci cen znanci in prijatelji raznih visokih gospodov.

— **Poročili se je g. inženir Bogdan Ferlic** iz Šmarja pri Jelšah z gđ. Marico Brenčičevo, hčerko iz znane narodne rodbine v Celju. Čestitamo!

NEMŠKO ROPANJE PO KOROSKEM MESECA MAJA IN VPRAŠANJE ODSKODNINE.

— **Našim junakom** se imamo zahvaliti, da so nas rešili lani nemškega ropstva. Begunci so se vrnili v oropane, izpraznjene domove...

— **Pri pozabljenih z Nemci** se je obotalo, da dobimo do zadnjega vinarja izplačeno vso škodo. Cele mesece je hodila okrog posebna komisija za centev škodo. Obiljubljalo se je — in pri obiljubah je ostalo! — Se danes

— **nimamo vinarja!** Ljudstvo, in sicer najbolj zavedno ljudstvo — kajti ravno taki so bili oropani — je ogorčeno, da se vlada ne zmeni za povrnitev škode. Ni čuda, da se je zbralo nad 100 po Nemcih oropanih Slovencev iz Pliberka in okolice dne 6. aprila t. l. v Narodnem domu v Pliberku v znak protesta, da se izplačanje odškodnine neutemeljeno zavlačuje in da se namerava od dognane škode črtati 25%. Ali vlada ne ve, da je draginja od dneva cenitve več kot za 50% poskočila?

— **Vprašamo vlado,** ali igra svota odškodnine v proračunu take države kot je jugoslovanska res tako veliko vlogo? Ne bodite malenkostni, ker nam to lahko na Koroskem škoduje! Prosimo posebno naše poslance, da vzamejo celo zadevo krepko v roke.

CUDNI POJAVI.

— **Kakšni elementi** prihajajo zopet na površje, nam je priča sobotni sprejem čeških legionarjev v Ljubljani. Imenom deželne vlade je pozdravil legionarje deželni vodni tajnik dr. Hubad. Dr. Hubad se je nahajal med vojsko v položaju, da pokaže svoje nacionalno zavednost. Ključemo mu v spomin koncentracijski tabor jugoslovanskih dobrovoljcev v Noceru Umbri v Italiji. Bil je tam avstrijski junak, z dušo in telesom vnet Avstrijanec. Večina zavednih Slovencev je odločno stopilo na stran dr. Trumbiča, priznavač javno nlegovo protiavrstirsko politiko. Dr. Hubad pa je bil eden onih redkih, katerim je bila Avstrija nad vse. Odločno je zatilil svoje nacionalno prepričanje in odšel je na lastno prošnjo iz tega tabora — z »veležidajalec« in hotel biti pod isto streho — tja kamor ga je vlekle, med svoje venge avstrilske bratce. Vrnil se je iz ujetništva ne kot svoboden jugoslovanski volak, kakor se je vrnilo na stotine zavednih oficirjev in vojakov, temveč kot avstrijski ujetnik. Sedaj sedi ta gospod zopet na udobnem stolčku in ima še toliko poguma, da gre pozdravljati z svojimi črno rumenim maslom na gavi — češke lunake — legionarje. Cudni časi! Deželni vladi pa priporočamo, da naj ob ta-

— **klihi prilika** bolj previdno izbira svoje zastopnike. Vsa vendar smemo še upati, da smo v Jugoslaviji.

NSS.

— **Organizacijski odsek NSS.** Danes, v četrtek ob pol 20. uri se vrši v strankinem tajništvu važna seja organizacijskega odseka, h kateri so vabljeni zastopniki vseh ljubljanskih krajevnih organizacij.

— **Letni zbor delegatov v Narodno-socialno Zvezo** se vrši v nedeljo, 18. aprila ob pol 10. uri dopoldne v magistratni dvorani. Na vsakih 50 članov pripada po en delegat.

Aprovizacija.

— **Pšenični zdrob za otroke** do tretjega leta se bo oddajal za mesec april letos v mestni prodajalni na Poljanski cesti št. 15 od soboto 17. aprila 1920 naprej in sicer dobi: št. 1—400 dne 17. aprila, št. 401—800 dne 19. aprila, št. 801—1200 dne 20. aprila, št. 1201—1600 dne 21. aprila, št. 1601—2000 dne 22. aprila, št. 2001—2400 dne 23. aprila, št. 2401 do konca dne 24. aprila. Kilo-gram zdroba stane deset kron.

— **Prodaja telečjega mesa.** »Vnov-čevalnica za živino in mast« v Ljubljani bo prodajala telečje mesa danes v četrtek potom sledečih mesarjev: Janežič, Doinčar J., Ham Marija, Ahlin, Kočar, Zajc Ivan, Selan, Javornik Jože, Češek Alojz, Petrič Jakob, Černivec, Novljan, Bizilj, Rihlar Marija ml., Prepeluh, Škerianec, Novak Tone, Janež, Marija Sme. Vsak teli mesarjev dobi je v razprodajo tri teleta, Janežič pa je dobi pet telet. Kg sprednjega mesa velja K 19.— ter kg zadnjega mesa K 20.— Vsaka stranka dobi največ en kilogram mesa.

Gledališče.

REPERTOAR MARIBORSKEGA GLEDALIŠČA.

— **V četrtek 15.** »Sappho«. A—35. **V soboto 17.** »Divji lovec«. B—35. **V nedeljo 18.** Popoldne: ljudska predstava ob znižanih cenah »Kristova drama«. Zvečer »Hasanagnica«. B—36.

Pokrajinske vesti.

— **Birčna vas pri Novem mestu.** Zadnje čase se čujejo razne neresnične govorice in obkrovanja proti fantom sokolskega društva od strani g. župnika v Šmilhu pri Novem mestu. Mi lahko vsi izjavljamo, da nam ne more nikdo kaj očitati ne v verskem, ne v pravem oziru, česar se pa o njegovih »Orlih« ne da trditi. Mi si lahko umijemo roke in zavrnemo vsak očitke, to pa člani našega društva ne morejo storiti. Prav pridne člane imate, ker tako zgodaj skrbijo za svoje naslednike. Zato pometajte le pred svojimi pragom, g. župnik! Nas pustite na miru. Mi se hočemo resno držati svojega dela in vedno pokazati pred celim svetom, da je naša stvar in delo posšteno. — Fantje — Sokoli!

— **Kočevje.** Kočevska čitalnica vabi na koncert, ki ga priredi znani kvartet prof. dr. Pavla Kozine v nedeljo, dne 18. t. m. ob 20. uri v dvorani hotela »Mesto Trste«. Spored je zaht. Cene sedežev po vrstah od 3 do 12 K; stolišča 3 K. Predprodaja vstopnic v trgovini gospe Šlehta.

— **Šoštanj.** Dne 18. aprila 1920 ob pol 11. uri dopoldne se bo vršilo na glavnem trgu v Šoštanju veliko ustanovno zborovanje podružnice Jugoslovanske Matice za šaleški okraj.

Drobiž.

— **Ponarejevalci kolkov za čehoslovaške bankovce v Berlinu.** Kriminalni policiji v Berlinu se je posrečilo odkriti tiskarno, ki je ponarejala kolke za čehoslovaške bankovce. Stitje glavni krivci so bili aretirani.

— **»Blagoslovljena« med ženami.** Pravi rekord v materinstvu je dosegla neka Američanka, ki je rodila v 33 letih 44 otrok. Imela je 13 krat dvojčke ter šestkrat trojčke. Tudi njeni sestre ste jako oblagodarjeni z otroki, saj je rodila ena 41, druga pa 25 otrok. — Če je le res?

— **Svečo si je zapalil na lastnem grobu.** V Milanu se je pred nekaj tedni dogodil interesanten slučaj doževstva. V decembru leta 1916. so našli v nekem kanalu mrtveca, katerega so žena elektriciarka Casatija in njena znanca Longoni in Matogli spoznali za elektriciarka Casatija. Casati je šest mesecev ni živel skupno s svojo ženo, a na tisti dan, ko je bilo bala najdeno njegovo truplo, je

— **Ogovorilo bo več govornikov.** Ker bo to ob enem manifestacijski shod šaleške doline, da izpriča, kakor vsaki Jugoslovani od najhujšnje do najsevernejše točke naše ljubljene domovine, svoje sveto pravo do zadnje pediti zemlje, ki jo poseda po krivici zaslužjen brat — Jugoslovani na še vedno zasedenem našem ozemlju, je pričakovati od vseh strani veliko udeležbe.

— **Konjice.** Nemškutarjem že precej raste greben, predrznejo si javno izražati upanje na habsburgovce. Kamor prideš, v gostilno, brivnico, kavarno, v trgovino, nikjer nisi v stanu doseči onca, kar želiš v slovensčini, povsod zlasti na ulici te izvajajo. Tako se je zgodilo jugoslov. oficirju, ki je vstopil v gostilno in v neko trgovino, da skoraj ne bi v slovenskem jeziku dobil, kar je hotel. Zvečer se ti magnati zbirajo po teli gostilnah, kjer se posvetujejo o državnih razmerah in kujejo načrte, kako lepo bo, kadar zopet izide habsburško sonce. Tudi mnoge naših »narodnih dam« prav rade govore nemški, ker je bolj moderni jezik, kakor zatrujejo.

— **Šmarino pri Slov. Gradcu.** Prizadevi prosimo, naj visoka deželna vlada že vendar enkrat reši zadevo tukajšnje žitne bernje.

— **Bil v resnici radi tatvine** zaprt v nekem drugem mestu. Bil je kmalu nato izpuščen, toda vrnil se je šele sedaj v Milan. Ider je izvedel, da so ga že pokopali in da je njegova žena poročila Malofia. Casatija to ni preveč vznemirjalo. Kot človek izbornega humoria se je podal k mestnemu načelnstvu, da si prisrbi tam razne dokumente. Uradnik, s katerim je imel Casati opravka, ga je nagovoril s sledečimi besedami: »Vi ste mrtvi! Vaše pravo stanovanje je na pokopališču Musocco, polje 44, grob št. 550«. Casati je odšel na »svoj lastni grob«, si ga okrasil s cvetjem ter si zapalil svečo. Svoje žene ni maral nazaj, temveč je rajše zopet odstopoval. Sedaj se baviho milanska sodišča z vprašanjem, da-li je zakon njegove žene z Malofiem protipraven ali ne.

— **Izdajatelj in odgovorni urednik:**

Anton Pesek.

— **Tiska »Učiteljska tiskarna«** v Ljubljani.

Zahtevajte „Jugoslavija“ v vseh gostilnah, kavarnah in brionicah!
Pridobivajte naročnikov!

Mali oglasi.

Proda se:

Cebulček liter po K 4.— se dobi v semenski trgovini SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Grah za seme kakor tudi za jelo po K 9.— se dobi v trgovini s semenom SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica 12. 502

Prodaja avto s štirimi sedeli in dvema magneti. Koper, Celje. 539

Glasni se cepiljenje tri se dobi pri trgovcu Prano Renda, Novo mesto. 540

Kupi se:

Kupim 1 ali 2 preprogi za pisarno. Ponudbe na upravnitvo „Jugoslavije“ pod „Preproga“. 537

Ostredji vozilček se kupi ali se menja za železno ostredje. Pomočnik eventuelno se la proda. — Proda se tudi fotografirani aparat 13x18 s raznimi potrebščinami. — Ponudbe s navedbo cene se prosi na upravnitvo „Jugoslavije“ pod „P. J. 500“. 547

Kupim popolnoma opremljeno kroglasto. Osem tudi kot poslovalja h večjemu podjetju. Cenjene ponudbe prosim pod „Zanemarivost“ na uprav. „Jugoslavije“. 543

Službe:

Način monteristinja, — more biti tudi izvedena knjigovodkinja ter jederni računa država. Naslov v upr. „Jugoslavije“. 542

Razno:

Samostojna na parceli 110/1 k. e. Gradnja ob Trilaski cesti se odda se leto 1920. Pojavila pri Eberlu, Wolfova ulica 12. 500

Karj. čimena s črtojem se da v najem, kje pove uprav. „Jugoslavije“. 514

Štike na legitimacije invar. — Kupim 1000 št. 7, nasproti Kri. 514

Paravnajte zaostalo naravnano takoj, da se vam pošiljanje lista ne ustavi.

Pozdravljeni izjavljam da ne doživim zaupnikov pri gospodarski poslovalnici dr. Šel. učenih nepravilnosti. 548

J. Hribar.

DRVA

suha, mehka in trda, žagana in cepljena dobavi in pripelje na dom SREBOTNJAK, Kolodvorska ulica števil. 51.

Registrirna blagajna

Nat. št. 442 X in K 90-99 v naj. boljšem stanu je na prodaj. Vpis. št. na poštni predal 53, Celje.

Oglasi v „Jugoslaviji“ imajo najboljši uspeh, ker je zelo razširjena in jo vsakdo rad čita!

M. U. Dr. Fran Virant

ordinira zopet redno od 2.-3. pop.

Ljubljana, Miklošičeva c. 18/a. (nasproti sodnijske.)

Kupujemo

in vsi papirja

po najvišjih dnevnih cenah.

„DRAVA“

veletrgovina s papirjem v Zagrebu. Brzjavci, Drava, Zagreb.

Veletrgovina

P. Teslić i drug, Sisak.

Kupuje i prodaje: mlečovin robu, vino, žestoke pije i žestu, žito, surovine, gradbeni material, agije, kemike i tehničke proizvode, manufakturno robu i stoku. — Samo na veliko! 504

Spretnega, izvežbanega

akviziterja

Upravnitvo „JUGOSLAVIJE“ Ljubljana, Marlin trg št. 8.

400 Mi dobavimo 400

vagonov petroleja

traku Ljubljani Rudolf Zoré i Komp. Ljubljana, Gledališka ul. 7/a.

Narodna knjižnica.

1. in 2. snopišč: Val. Vedenik izbrani spisi. Broš. 3 K.

3.—8. snopišč: Gaudemus komedije v štirih dejanjih. Spisal Leonid Andrejev, poslovenil dr. Joža Glonar. Broš. 8.— K.

9.—10. snopišč: Gadje gnerdo. Povest iz dni trpljenja in nad. Spisal Vladimir Levstik. Broš. 10.— K, vez. 14.— K.

10.—12. snopišč: Bele noči. Mali junak. Spisal F. M. Dostojevskij, preložil dr. Vlado Borštnik. Broš. 10.— K, vez. 14.— K.

12.—16. snopišč: Moje življenje Spisal Ivan Cankar. Broš. 10.— K, vez. 14.— K.

Založila in izdala „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Kupim
1 namizni in 1 stenski telefonski aparat

Ponudbe na upravnitvo „Jugoslavije“.

Rimske Toplice

postaja južne železnice. Začetek sezone 1. maja.

Najmočnejši zdravilni akvatni vrelci na slov. Stejerskem. 36-2 do 37-5°C učinkuje kakor Oostenske toplice proti revmatizmu, ženskim in živčnim boleznim, slabosti, infuenci in njenim posledicam. Milo subalpako podnebje, izvrstna oskrba, cena potražba. — Železniška avtobus: od Ljubljane 2 uri, od Zagreba 3 ure. — Pojasnila daje brezplačno: R. vnateljstvo kopališča, postaja Rimske Toplice.

Kava, čaj

Čokolada
Kakao
Bouillon
Kaval pripravek
Konjak
Rum
Likerje
Sampanje
Namijsna vina
Mandelne
Rosine
Bibane
Paradižnik
Ribi
Slive

razpošilja po celem kraljestvu

Jos. Fabiani

Ljubljana, Prešernova ulica št. 54.

Brata Georgjević & Petrović Prodaja: žito, mlinski izdelki, kov in dež. pridelek

VRSAČ, (Banat) Kupuje: kolon. in tekst. blago v večjih množinah

Exportno-Importno in bančno podjetje.

Pozor! Pevci in pevska društva! Pozor!

Mala pesmarica

za moški zbor; žepna izdaja 11x15 cm

Stev. 1. Davorin Jenko: Sto čutiš, Srbine tužni?

2. Ivan pl. Zajc: Zrinjsko-Frankopanka.

3. Anton Hajdrih: Slabo sveča je briela.

4. Anton Hajdrih: Pod oknom.

5. Anton Hajdrih: V sladkih sanjah.

Vseka pesem stane 1 K; 22 izvodov 10 K.

Dobiva se v

Zvezni knjigarni, Ljubljana, Marlin trg št. 8.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marlin trg 8 Wolfova ulica 1 — Podružnica v Murski Soboti

obrestuje hranilne vloge in vloge na tekoči račun

Ustanovljen septembra 1919.
Prometa v prvih treh mesecih nad 10,000.000 kron.

4%

čistih brez odbitka rentnega davka.

Neposredno pod državnim nadzorstvom.

Zvezna tiskarna

TISKOVINE VSEH VRST:

časopise, knjige, brošure, cenike, letake, lepake, vabila, vsporeda, račune, kuverte in pisemski papir s firmo, vizitke, naslovnice in druge hitro lično in ceno

Zvezna tiskarna
 v Ljubljani, Stari trg 19.
 Naročila sprejema tudi upravnitvo „Jugoslavije“ v Ljubljani, Marlin trg 8 ter njene podružnice v Mariboru, Glavni trg v Celju, Kralja Petra cesta in v Ptuj, Prešernova cesta.

Zvezna tiskarna